

**Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXII/217/09
Rady Miejskiej w Pyzdrach
z dnia 28 grudnia 2009 roku**

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
W GMINIE PYZDRY
na rok 2010**

I Wstęp

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkół społecznych, takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji samorządowej.

Problemy wynikające z picia alkoholu stanowią jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma bowiem istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy, a także relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą niszczącą człowieka we wszystkich sferach jego człowieczeństwa i jego aktywności. Prowadzi do degradacji życia psychicznego, duchowego, moralnego i religijnego. Powoduje stopniową utratę wolności i odpowiedzialności. Zaburza więzi interpersonalne oraz uniemożliwia normalne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie. Zwykle dopiero na końcu następuje degradacja fizyczna, która dla wielu staje się niestety jedynym motywem, który skłania do przestania picia alkoholu. Nie można uniknąć szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość.

Picie alkoholu i zażywanie środków psychoaktywnych w dalszym ciągu postrzegane jest jako swoisty sposób na życie, sposób na rozwiązywanie problemów dnia codziennego. Należy stwierdzić, że alkohol we wszystkich jego postaciach jest bardzo łatwo dostępny i nie ma problemów z jego nabyciem. Istotny jest fakt nasilania się zjawiska systematycznego picia wśród dorosłych, a także zwiększenia picia wśród młodzieży. Idzie za tym ścisły związek między wczesną inicjacją alkoholową, a spożywaniem dużych ilości alkoholu, zażywaniem narkotyków

i przestępczością. Nadmierne picie – zbyt duże w stosunku do własnych możliwości – jest powodem pogarszania się sytuacji materialnej i zdrowotnej, zmniejszenia aktywności zawodowej oraz powoduje wzrost liczby wykroczeń, przestępstw i wypadków w ruchu drogowym. Bezrobocie i brak realnych perspektyw na polepszenie sytuacji materialnej są przyczynami rozszerzenia się kręgu osób nadużywających alkohol.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin. Zadania prowadzone w ramach gminnych programów, finansowane są z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podstawą prawną jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. (z późniejszymi zmianami) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z treścią tej ustawy samorzady gmin uzyskały kompetencje do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Działania te ujęte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania i cele określone w programie inicjowane są i realizowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Burmistrza.

Do zadań tych należy w szczególności:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej

- rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W myśl powyższego opracowany został Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany na podstawie sporządzonej w 2007 r. „Diagnozy zagrożeń patologiami społecznymi na terenie gminy Pyzdry” oraz propozycji zadań, podchodzących od instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów patologii społecznych.

II Diagnoza stanu problemów

Gmina i Miasto Pyzdry wg stanu na dzień 30.09.09 r. liczy 7.465 mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się 37 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Są to:

- sklepy prowadzące sprzedaż detaliczną – w liczbie 29
- zakłady gastronomiczne – w liczbie 8

We wszystkich sklepach prowadzona jest nielimitowana sprzedaż piwa. Sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do spożycia poza miejscem sprzedaży może być prowadzona w 55 punktach, a do spożycia w miejscu sprzedaży w 0 punktach, zgodnie z limitem uchwalonym przed Radę Miejską w Pyzdrach.

Zdrowie publiczne, w tym właściwa polityka wobec alkoholu powinna stać się jednym z priorytetów w gminie Pызdry. Wyrazem tego jest rosnące zainteresowanie negatywnymi skutkami konsumpcji alkoholu oraz profilaktyką i redukcją szkód. Istnieje również ścisły związek między nadużywaniem alkoholu, a spadkiem wydajności pracy, bezrobociem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym, przemocą w rodzinie i jej rozpadem, przestępczością, bezdomnością i chorobami psychicznymi.

Gmina Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 r. prowadziła sprawy 12 osób nadużywających alkoholu i od niego uzależnionych. W 5 przypadkach akta sprawy zostały skierowane do Sądu Rejonowego w Słupcy o wydanie orzeczenia w sprawie poddania leczeniu odwykowemu obowiązkowemu, natomiast w 7 przypadkach zawieszono procedurę.

Ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego skorzystało 47 osób, którym łącznie udzielono 75 porad, w tym rodzin z problemem przemocy fizycznej i psychicznej – 6 (osób 11, w tym dzieci – 5), osób z rodzin z problemem alkoholowym – 22, w tym dzieci 3, osób z problemami emocjonalnymi – 19, porady inne – 2 osoby.

Zagrożenia sprzyjające rozszerzeniu się zjawiska alkoholizmu tkwią w środowisku i wynikają w dużej mierze z: wzrostu bezrobocia, szerzenia się ubóstwa, braku umiejętności radzenia sobie ze stresem, syndromu wyuczonej bezradności, braku perspektyw życiowych dla młodego pokolenia i związana z tym frustracja powodująca brak motywacji do przezwyciężania trudności oraz braku alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

III Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cele strategiczne programu:

- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi,

- zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele operacyjne programu:

- ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych,
- zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji w gminie Pyzdry wobec sytuacji związanych z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi,
- dalsze wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
- budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- zwiększenia skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

III Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja zadania polegać będzie między innymi na:

1. Dalsza działalność Punktu Konsultacyjnego, doposażenie w prenumeratę pism specjalistycznych, które są cennymi narzędziami zwiększenia kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych.
2. Wprowadzenie do realizacji programu terapeutycznego, skierowanego do osób niepełnosprawnych (w tym ruchowo) uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych placówek podległych gminie, realizujących programy pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.
4. Dofinansowanie dojazdów na terapię uzależnień.

Zadanie 2. Udzielenie rodzinom, w którym występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania polegać będzie między innymi na:

1. Zapewnienie edukacji i szkoleń w zakresie polityki wobec alkoholu pracownikom oświaty, pomocy społecznej i innych instytucji w celu zapewnienia interdyscyplinarnego podejścia do problemu.
2. Prowadzenie zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym.
3. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego, którego celem jest wspieranie, motywowanie oraz kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do leczenia odwykowego.
4. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej służącej upowszechnianiu informacji na temat możliwości uzyskania pomocy na terenie gminy.
5. Wspieranie placówek pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.
6. Organizowanie wspólnie ze szkołami i organizacjami pozarządowymi wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży.
7. Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddanie się leczeniu odwykowemu, opiniuje wnioski przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontroluje punkty sprzedaży napojów alkoholowych.
- ustala się wynagrodzenie dla członków komisji za udział w posiedzeniu 90 zł brutto

- członkom komisji przysługują delegacje służbowe na takich samych zasadach jak u pracowników samorządowych, polecenie wyjazdu służbowego wydaje przewodniczący komisji.
- 8. Wzmocnienie działań służących zwiększeniu kompetencji przedstawicieli policji i pracowników socjalnych poprzez organizowanie szkoleń dotyczących procedury i zjawiska przemocy w rodzinie.
- 9. Przeszkolenie pielęgniarek szkolnych w zakresie podniesienia wiedzy na temat symptomów przemocy oraz rozpoznawania objawów działania substancji psychoaktywnych.
- 10. Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się aktywizacją środowisk lokalnych na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin:
 - organizowanie i rozwijanie różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu w życiu społeczności lokalnej,
 - programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizowane w szkołach i przez inne instytucje podległe gminie,
 - programy w zakresie inicjowania działań rozwijających zdolności i zainteresowania dzieci i młodzieży,
 - nowatorskie i innowacyjne projekty mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Realizacja zadania polegać będzie między innymi na:

1. Dostarczenie mieszkańcom poprzez edukację publiczną i lokalne media informacji o szkodach powodowanych przez alkohol.
2. Uczestniczenie w społecznych kampaniach promujących ograniczenie szkód powodowanych przez alkohol.

3. Organizacja lokalnych imprez edukacyjnych, związanych z profilaktyką problemów alkoholowych.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży udziału w programach i warsztatach profilaktycznych.
5. Organizowanie dla dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach kulturalnych zajęć będących alternatywną formą spędzania czasu wolnego, w tym pozalekcyjnych zajęć profilaktyczno-sportowych i profilaktyczno-artystycznych.
6. Wspieranie organizowanych w szkołach różnorodnych przedsięwzięć profilaktycznych (konkursy, olimpiady) – wyróżnienie laureatów wymienionych przedsięwzięć nagrodami rzeczowymi, jako czynnik aktywizujący ich do uczestniczenia w działaniach profilaktycznych.
7. Kształtowanie świadomości indywidualnej oraz odpowiedzialności prawnej wśród sprzedawców napojów alkoholowych.
8. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
9. Monitoring lokalnej sytuacji w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja zadania polegać będzie między innymi na:

1. Wspieranie organizacji pozarządowych promujących zdrowy styl życia, szczególnie tych, które są ukierunkowane na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z alkoholem.
2. Udzielanie pomocy w organizowaniu obozów, wyjazdów terapeutycznych prowadzonych przez wykwalifikowanych terapeutów.
3. Współpraca ze środowiskiem kościelnym w sprawach dotyczących problemów alkoholowych.
4. Dofinansowanie szkoleń dla liderów stowarzyszeń oraz innych osób działających na rzecz społeczności lokalnej.

V Współpraca

Znaczna część zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania narkomanii, wyznaczonymi w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

Aby przedstawiony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mógł być efektywnie i fachowo realizowany należy do jego realizacji założyć współpracę z:

1. Instytucjami Centralnymi:

- Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii

2. Instytucjami Wojewódzkimi:

- Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Wielkopolskiego d/s Uzależnień.

3. Instytucjami i podmiotami Gminy Pyzdry:

- Posterunkiem Policji w Pyzdrach i Komendą Powiatową Policji we Wrześni
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Szkołami Podstawowymi i Gimnazjum,
- Służbą Zdrowia,
- Poradnią Psychologiczną i Pedagogiczną we Wrześni.
- Miejsko-Gminnym Domem Kultury w Pyzdrach

4. Instytucjami i podmiotami Gminy i Powiatu Września:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

5. Prokuraturą Rejonową w Słupcy i Wrześni, Sądem Rejonowym w Słupcy i Wrześni, Kuratorami zawodowymi i społecznymi i innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką zapobieganiem narkomanii.

VI Monitoring i ewaluacja

Stały monitoring nad realizacją programu będzie prowadził przewodniczący Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Placówki, realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, są zobowiązane do złożenia sprawozdania z ich przebiegu podjętych działań i osiągniętych rezultatów.

Preliminarz
kosztów wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Pyzdry na 2010 rok

1. Utrzymanie Punktu Konsultacyjnego:	
a) Zatrudnienie Psychologa (12 m-cy x 450 zł)	5.400,00
b) Zakup materiałów biurowych	300,00
2. Wynagrodzenie i szkolenia członków	
Komisji ds. PiRPA	3.500,00
3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej	
dla osób uzależnionych	2.700,00
4. Dożywanie dzieci w ramach zajęć socjoterapeutycznych	9.000,00
5. Organizacja wypoczynku dla dzieci podczas wakacji	6.000,00
6. Realizacja szkolnych programów profilaktycznych	9.500,00
7. Realizacja programów profilaktyki środowiskowej	30.050,00
8. Zajęcia integracyjno – profilaktyczne PSG	2.000,00
9. Działalność sportowa – szatnia przy PSG	1.500,00

Razem: 69.950,00 zł

Przewodniczący
Rady Miejskiej

/ - / Mieczysław Podlewski